

Preporuke i zaključci konferencije „Imaju li Romkinje pravo na siguran život?“

Sarajevo, 16-17.oktobar 2014.

Na konferenciji: „Imaju li Romkinje pravo na siguran život?“, održanoj u Sarajevu, 16-17. oktobra 2014 godine, učestvovalo je preko 70 učesnika/ca iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Republike Srbije, Republike Hrvatske, Albanije, Makedonije, Rumunije, Španije. Konferenciju je organizovao CARE International Balkans uz podršku Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH i partnerskih organizacija uključenih u projekat.

Cilj konferencije je bio: U postojećim nacionalnim akcionim planovima BiH, Crne Gore i Republike Srbije osigurati odgovarajuće politike/programe i obuke za Romkinje, u odnosu na reproduktivno zdravlje i rodno uslovljeno nasilje i omogućiti im pristup direktnoj podršci i pomoći.

Tokom dvodnevnog rada učesnicama/ima je prezentovano 18 prezentacija podjeljenih u 4 glavne teme

- Seksualno reproduktivno zdravlje i sigurnost Romkinja
- Rodno uslovljeno nasilje, trgovina i sigurnost Romkinja
- Dobre – loše prakse
- Rezolucija 1325 žene, mir i sigurnost: Romkinje u civilnom sektoru - podrška sigurnosti romskih žena

Nakon održanih prezentacija i diskusija učesnici/e konferencije su donijeli sljedeće zaključke, podijeljene po sljedećim temama i oblastima:

ULOGA INSTITUCIJA:

Svi učesnici/e su se složili da institucije imaju važnu ulogu u procesu sprovedbe Rezolucije 1325: žene, mir, i sigurnost, sa posebnim osvrtom na svakodnevni život Romkinja u Republici Srbiji, Crnoj Gori i BiH.

Institucije mogu igrati ključnu ulogu i kroz djelovanje u oblasti donošenja zakona i adekvatnih strategija. Kada je uloga institucija u pitanju, definisane su sljedeće teme:

- Istraživanje funkcionisanja institucionalnih mehanizama (nacionalni savjeti, kancelarije za inkluziju Roma, skupštinski odbori, komisije, itd.):

Potrebno je na adekvatan način mapirati postojeće mehanizme koji su već definisani i uspostavljeni unutar ili pri institucijama. Potrebno je definisati njihovu ulogu i modele po kojima su uspostavljeni i po kojima rade. Mapirati nivo učešća NVO u institucionalnim mehanizmima i njihovu ulogu u odlučivanju.

- modeli i mehanizmi mogu biti korišteni kao primjeri pozitivnih praksi u regiji.
- Saradnja civilnog društva:
 - Svi učesnici/e su se složili da je potrebno unaprijediti saradnju civilnog društva i institucija. Sadašnja nije dovoljna i prema ocjeni učesnika/ca konferencije nije uspostavljena na stvarnim partnerskim principima zato je potrebno tu saradnju ojačati, ali i sa civilnom društvom uspostaviti „partnerski“ odnos, kroz potpisivanje memoranduma i protokola.

financed by

Austrian

 Development Cooperation

- Formiranje mobilnih timova:
 - Kao jedna od inicijativa potekla sa konferencije, predloženo je da se unutar institucija kao jedan od potrebnih mehanizama uz podršku donatora formiraju tzv. mobilni timovi. Ovi timovi bi mogli biti uključeni u procese jačanja komunikacije sa akterima na terenu. U ove timove bi mogli biti uključeni Romi i Romkinje čime se povećava i stepen uključenja Roma i Romkinja u procesima donošenja odluka.
- Unapređenje kapaciteta institucija za rad sa manjinskim grupama kroz edukaciju o civilnom društvu i saradnji sa nevladinim organizacijama:
 - Iako postoji dobra volja i potreba za saradnjom, potrebno je kroz određene inicijative i projekte povećati stepen informisanosti i vještina predstavnika/ica institucija za rad i saradnju sa organizacijama civilnog društva, od uključenja civilnog društva u procese donošenja odluka do odnosa sa javnošću, izvještavanja i sl.
 - Senzibiliziranje uposlenika/ica policije, Centara za socijalni rad, tužilaštva i povećanje stepena zapošljavanja Roma i Romkinja unutar institucija;
- Definisane i analiza postojećih programa kako bi se prilagodili ili unaprijedili za postizanje bolje edukacije romske populacije u svim stepenima obrazovanja od predškolskog uzrasta do univerzitetskog obrazovanja:
 - Potrebno je izvršiti adekvatnu analizu postojećih obrazovnih programa, kako bi se mogle dati adekvatne preporuke za unapređenje formalnih programa obrazovanja kako bi se oni unaprijedili u kako bi se novi trendovi i tokovi u obrazovanju, ali i preporuke sa terena mogle uvrstiti u te programe radi njihovog unapređenja i veće efikasnosti.
- Usvajanje zvaničnih odluka o participaciji romskih predstavnika/ica u implementaciji strategija za Rome i Romkinje:
 - Iako postoji deklarativni interes institucija za veće uključanje Roma i Romkinja u procesima donošenja odluka ne postoji formalna obavaza za uključanje Roma i Romkinja, ni za jednu instituciju ni na jednom novou. Usvajanje formalnih odluka i definisanje adekvatnih modela komunikacije za uključanje Roma i Romkinja bi ovu saradnju učinilo formalnom i profesionalnom i u tom slučaju ona ne bi ovisila o pojedinačnim pozicijama ili predstavnicima institucija već bi bila neka vrsta obaveze za sve institucije bez obzira ko obnaša vlast.

1. ROMSKI MEDIJATORI/KE I KOORDINATORI/KE:

Kako dobar model u pojedinim zemljama u regionu pokazali su se tzv. romski medijatori, facilitatori ili koordinatori. Gdje god je uspostavljen ovaj model (Republika Srbija) pokazalo se da su postignuti izuzetno pozitivni i dobri rezultati i različitim oblastima: socijalne zaštite, obrazovanja, zapošljavanja i sl.

Zato su se učesnici/ce konferencije složili da bi ovaj model trebalo razvijati i u drugim zemljama i regijama i uz podršku međunarodnih i drugih donatora, ali sa preuzimanjem obaveze od strane institucija kada se završe različiti projekti i okonča podrška donatora. U tu svrhu potrebno je ovu ulogu definisati pratećim odlukama i budžetskim stavkama kao dio procesa.

Potrebno je dalje razvijati dobru mrežu primarne i drugih vidova zaštite kako bi bila u stanju da uključi što veći broj Romkinja.

Važno je da zdravstvene programe prate ili vode nadležne institucije i određena budžetska sredstva.

financed by

Austrian
Development Cooperation

2. MEĐUSEKTORALNA SARADNJA:

Svi učesnici/ce konferencije su se složili da je potrebno inicirati i unaprijediti postojeću saradnju na svim niovima, kroz tzv. međusektorsko udruživanje sljedećih aktera:

- Relevantna romska predstavnička/prezentacijska tijela
- Centri za socijalni rad
- Nevladine organizacije
- Policijske uprave
- Ministarstvo unutrašnjih poslova
- Ministarstvo obrazovanja

Saradnja sa romskim NVO veoma važna i potrebno je raditi na jačanju komunikacija.

Principi rada međusektoralne saradnje trebaju postati zvanične odluke, strategije ili dokumenti vladinih institucija – praćeni određenim budžetskim sredstvima.

- Kroz međusektoralnu saradnju se mogu obezbjediti i različiti procesi Monitoringa kako bi se identifikovale dobre prakse i problemi nastali u oblastima zdravstva i socijalnih politika;
- Institucije civilnog društva mogu ponuditi kontrolne mehanizme;
- Pokrenuti mehanizme i principe umrežavanja i predstavnika/ica nevladinih ali i vladinih institucija;
- Defnisanje predstavnika/ica unutar međusektoralnih grupa kao pozicija kroz zvanične odluke kako na njih ne bi uticale promjene vlasti.

3. DISTIBUCIJA LOKALNIH SREDSTAVA:

Kao bitan zaključak učesnika/ca konferencije je i tema vezana za distribuciju postojećih sredstava namijenjenih za podršku rješavanju egzistencijalnih problema romske populacije sa naglaskom na Romkinje, i u tu svrhu potrebno je:

- Definisati prioritete po pitanjima iz određenih oblasti kroz javne rasprave;
- Uspostaviti mehanizme za transparentno trošenje ovih sredstava (javni oglas, komisija za dodjelu sredstava).

4. INICIJATIVE NEVLADINOG SEKTORA:

Bitnu ulogu u spriječavanju rodno uslovljenog nasilja ,kao i briga o reproduktivnom zdravlju Roma i Romkinja imaju nevladine organizacije. Presentovani podaci na konferenciji su pokazali da su u svim oblastima u kojima su realizovani projekti nevladinih organizacija postizani zapanjujući rezultati, te bi ovaj rad trebalo i dalje nastaviti ali uz veće učešće i preuzimanje obaveza od strane institucija. Učesnici/ce su definisali/e sljedeće moguće inicijative koje bi mogle biti realizovane kroz brojne projekte, a ovaj zaključak može da posluži kao smjernica u dizajnu novih projektnih prijedloga:

- Kampanje zagovaranja i informisanja za romsku populaciju;
- Političko organizovanje i učešća Roma posebno Romkinja;

financed by

Austrian
Development Cooperation

- Aktivan rad u zajednici: informisanje, podrška;
- Monitoring – učešće u monitoringu implementacije vladinih i drugih institucija;
- Lobiranje za romske predstavnike/ice u Vladinim institucijama;
- Analiza i identifikovanje stanja na terenu u cilju prikupljanja informacija za rad vlasti u procesima donošenja odluka;
- Informisanje lokalnih grupa u zajednicama u cilju informisanja, edukacije i posredovanja;
- Centri za pružanje usluga unutar zajednica;
- Umrežavanje nevladinog sektora u postizanju većeg uticaja i efikasnosti u pokretanju inicijativa lobiranja.

5. DOBRE PRAKSE:

U svrhu izrade adekvatnih strategije i projekata potrebno je napraviti analizu primjera pozitivnih praksi iz regiona kako bi mogle biti korišene kao pozitivni modeli na svim nivoima.

Na predstavnicima/ama institucija je da edukuju i pružu finansijsku i svu drugu podršku sadašnjim i budućim medijatorima/cama u zajednici ,koje su se pokazale kao model pozitivne prakse.

6. MONITORING

Poseban zaključak neophodnost upostavljanja jedinstvenog sistema monitoringa i evaluacije za sve programe unaprijeđivanja položaja Roma i Romkinja.

7. KORIŠTENJE MEDIJA U PROMOCIJI INFORMISANJU I EDUKACIJI:

Svi učesnici/ce konferencije su se složili/e da je uloga medija u promocija različitih podataka, stavova i inicijativa koje se odnose na romske populacije nije dovoljna te je u tu svrhu potrebno (bilo da se radi o pokretanju inicijativa kroz različite projekte ili memorandumu o saradnji sa medijima):

- Predlagati, dizajnirati različite medijske informativne i edukativne kampanje;
- Predlagati, dizajnirati različite kampanje lobiranja.